

25.9.2023

Helsingin kaupunginmuseon lausunto Vanha Aurinkomäentie 3, Puistola, Suurmetsä, koskevasta poikkeamislupahakemuksesta

HEL 2023-010751 T 10 04 01

Helsingin kaupunginmuseo on tutustunut poikkeamislupahakemuksen aineistoon osoitteessa Vanha Aurinkomäentie 3 (kiinteistö 91–429–1–444), Puistola. Museo tarkastelee hanketta kulttuuriympäristön vaalimisen näkökulmasta todeten siitä seuraavan.

Poikkeamista haetaan rakennuksen käyttötarkoituksen muuttamiseksi talousrakennuksesta toimintaterapiatiloiksi. Tallitoiminnan varastotiloiksi merkittyihin tiloihin sijoittuisi fysioterapia- ja toimintaterapiatiloja. Poikkeamishakemuksen perusteluissa käytön katsotaan olevan linjassa asemakaavan mainitsemiin mahdollisiin toimintoihin. Tilojen käyttötarkoituksen muutoksen takia alakertaan tulee rakentaa pienoisekeittiö ja yläkertaan wc-tilat toimintaterapiakäytön mahdollistamiseksi. Lisäksi yläkerran parvea laajennettaisiin, jolloin rakennuksen kerrosala kasvaisi 2 m².

Rakennus sijaitsee asemakaavassa maisemallisesti ja kulttuurihistoriallisesti arvokkaan tilakokonaisuuden MA-1 alueella. Kaavamerkinnän mukaan tilakokonaisuus on varattu kotieläinten hoitoa, ratsastustoimintaa, virkistystä tai opetusta varten. Aurinkomäen puistoalue on Puistolän tärkeimpiä yhtenäisiä viher- ja virkistysalueita. Virkistysalueen eteläosa, Suurmetsäntielle avautuva alue, on avointa kulttuurimaisemaa, jonka keskuksena kohoaa Aurinkomäen tila (Solbacka) pihapiireineen. Tilalla on päärakennus ja piharakennuksia, joiden lähipiirissä on laiturimäitä ja hevoshakoja. Tilan päärakennus on suojeltu merkinnällä sr-3 ympäristön kannalta arvokas rakennus. Rakennukset ja pihapiiri edustavat tyypillistä perinteistä maatalousrakentamista, jossa maaston muodot ja tarkoituksenmukaisuusseikat ovat ratkaisseet rakennusten sijoittelun.

Piharakennukset on merkitty kaavaan rakennusaloineen, joille on merkitty rakennusoikeudet seuraavasti: tallirakennus 200 k-m², aittarakennus 120 k-m² ja sauna 60 k-m². Kaavaselostuksen (asemakaavan muutos tullut voimaan 30.10.2009) mukaan piharakennuksia ei ole suojeltu, mutta mikäli näiden tilalle rakennetaan uusia rakennuksia, tulee rakennusten suuruudeltaan, muodoltaan, materiaaleiltaan ja väreiltään sopeutua ympäristöönsä. Julkisivumateriaalina tulee olla punamullan väriäinen hirsipintainen tai pystylaudoitettu ja kattomuotona musta harjakatto sekä avoräystäät.

25.9.2023

Kaupunginmuseon kanta

Poikkeamisen liitteenä olevan lyhyen rakennushistoriallisen selvityksen (5.12.2020) mukaan Aurinkomäen tilan vuonna 1906 valmistunut pää-rakennus on purettu huonon kunnan vuoksi ja sen tilalle on rakennettu samankaltainen rakennus vuonna 2019. Selvityksen mukaan myös pihapiiriin kuuluneet vanha navetta-/ tallirakennus sekä sauna on purettu. Navetta-/ tallirakennuksen tilalle on rakennettu samantyylinen hirsirakennus, jossa on yksi asunto ja tilat lasten fysioterapiaa varten. Saunan tilalle on rakennettu hirsinen tallitupa hevostallin asiakkaille.

Selvityksessä on kuvaus pihapiiriin kuuluneesta aittalatorakennuksesta. Kuvauksen mukaan rakennus on perustettu irtokivien varaan savensekaiselle moreenimaalle. Kaksikerroksinen aittaosa on tehty hirsistä lohenpyrstösälvöksillä. Ladon runko on valmistettu kuusirangoista ja pintana on tuppeen sahattu lomalauta. Rakennus on maalattu punamultamaalilla ja siinä on musta huopakate. Rakennuksen ainoa ikkuna on aitan yläkerran päädyssä.

Karttapalvelun mukaan talousrakennuksen purkamiselle ja uuden rakentamiselle samalle paikalle on haettu lupaa 21.12.2021. Poikkeamishakemuksen liitteenä olevien piirustusten (Arkkitehtitoimisto Antti Luopa, 13.1.2022) mukaan uudisrakennuksen ulkoseinät ovat punamullalla maalattua hirrtä. Ulko-ovet, ikkunat, ikkunoiden piellaudat sekä nurkka- ja räystäslaudat ovat valkoiseksi maalattua puuta. Vesikatto on tummanharmaa sileä huopakate. Rakennuksen sokkeli on rapattu tummanharmaaksi.

Kaupunginmuseo katsoo, että Aurinkomäen tilan pihapiiri rakennuksiin on kokenut merkittäviä muutoksia erityisesti vanhojen rakennusten purkamisen myötä. Museon on aiemmassa lausunnossaan (30.5.2012) pitänyt valitettavana, ettei vanhan tallirakennuksen säilyttämistä ole nähty mahdolliseksi, vaan se on haluttu purkaa. Lausunnossa todettiin, että pihapiirin vanha ja luonteikas aitta säilytetään. Museo pitää valitettavana, että nyt myös aittarakennus on hävinnyt pihapiiristä. Museo katsoo, että Aurinkomäen tilan nykyisten rakennusten muodostaman kokonaisuuden huomioiden, ei esitetylle talousrakennuksen käyttötarkoituksen muutokselle ole estettä kulttuuriympäristön vaalimisen näkökulmasta.

Lisätiedot

Katariina Ruuska-Jauhijärvi, tutkija, puhelin: 09 310 36473
katariina.ruuska-jauhijarvi(a)hel.fi

Sari Saresto

Helsingin kaupunki

Kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala
Kulttuuripalvelukokonaisuus
Kaupunginmuseo
Kulttuuriperintöyksikkö
Kulttuuriympäristöpäällikkö

Lausunto

3 (3)

25.9.2023

kulttuuriympäristöpäällikkö

Postiosoite

PL 17401
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kulttuurijavapaa-aika@hel.fi

Käyntiosoite

Aleksanterinkatu 16
Helsinki 17

Puhelin

+358 9 310 1060

Faksi

+358 9 310 36664

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

fi0680001200062637

Alv.nro

fi02012566